

Zdobywanie wiedzy poprzez zabawę

Pracując jako wychowawca świetlicy szkolnej z dziećmi w wieku od 6 do 10 lat, muszę pogodzić zainteresowania większości dzieci i dopasować formy zajęć do wieku wszystkich podopiecznych.

Dzieci najchętniej biorą udział w nowych przedsięwzięciach, lubią rywalizować ze sobą, a rywalizacja jest tym ciekawsza im przeciwnik mniej znany. Zauważyłam też, że dzieci cały czas wolny spędzają głównie na własnym osiedlu, niestety zabawy ich są często niebezpieczne. Nie mają kontaktu z uczniami innych szkół, tak jakby nie istniał inny świat poza ich własnym podwórkiem (mieszkam na osiedlu, na którym mieści się szkoła). Obserwacje te dotyczą głównie tych dzieci, które uczęszczają do świetlicy i często przebywają w szkole od godz. 6.30 do godziny 17.30.

Posiadając taką wiedzę postanowiłam przeprowadzić miejski turniej świetlic szkolnych. Pomysł spodobał się dyrekcji szkoły i moim koleżankom-wychowawczyniom świetlicy. Swój pomysł zainteresowałam nauczycieli wychowania fizycznego, im również pomysł się spodobał.

Turniej miał składać się z dwóch części: teoretycznej i sportowej. Pytania teoretyczne opracowane były w oparciu o wiedzę z zakresu programu nauczania w klasach I-III, natomiast konkurencje sportowe musiały odpowiadać umiejętnościom dzieci od klasy pierwszej do trzeciej. O ile konkurencje sportowe przesyłane były do szkół zainteresowanych turniejem, to aby odpowiedzieć na pytania teoretyczne należało powtórzyć materiał z trzech lat nauki. Do konkurencji sportowych starałam się wykorzystać nietypowe przyrządy, aby potem dzieci mogły wykorzystać te pomysły podczas zabawy na podwórku.

W 2003 roku odbyła się już VI edycja turnieju. Cieszy się on dużym powodzeniem, dzieci bardzo chętnie w nim uczestniczą. Każdy z nich odbywa się pod innym hasłem, zawsze są inne pytania teoretyczne i inne konkurencje sportowe.

Prezentując poniższy scenariusz, chciałam zachęcić nauczycieli i wychowawców do wykorzystywania własnych pomysłów w pracy z dziećmi, są one, jeśli nie ciekawsze, to na pewno dostosowane do potrzeby chwili.

**Pytania finałowe na VI Turniej Świetlic Szkolnych
„Książka przyjacielem dziecka”**

1. Co sprzedawała dziewczynka z zapałkami? **zapałki**
2. Jak podróżowała Baba Jaga? a) na łopacie **b) na miotle** c) na kogucie
3. Co robi poeta? a) układa horoskopy **b) pisze wiersze**
4. Kim był Robin Hood? **legendarnym rozbójnikiem i łucznikiem angielskim**
5. Z czym tańczyła igła z wierszyka? a) z nożyczkami **b) z nitką** c) z agrałką
6. Co jadł Kłapouchy, przyjaciel Kubusia Puchatka? a) kasztany **b) oset** c) słoneczniki
7. Kto to był Pan Twardowski? **a) postać z bajki, mieszkaniec księżycy** b) pierwszy astronauta, który okrążył Ziemię c) słynny autor bajek
8. Z czego jest znana złota rybka? a) ma ogromny apetyt b) pięknie tańczy na falach **c) spełnia trzy życzenia**
9. Dlaczego Pan Słowik z wiersza Juliana Tuwima spóźnił się na kolację? **a) bo wracał do domu piechotą** b) bo pomylił drogę c) bo zagadał się z kolegą
10. Co najbardziej lubił robić Byczek Fernando? **a) wachać kwiatki** b) pracować w polu
11. W jaki sposób królewicz obudził Śpiącą Królową? a) potrząsnął nią b) pociągnął ją za ucho **c) pocałował**
12. Gdzie mieszka Pan Twardowski? **a) na księżycu** b) na dnie oceanu
13. Podaj tytuł lektury, z której pochodzi ten fragment: „Nasza Metka zachowuje się zupełnie jak pies.” **„Czarna owieczka”**
14. doktor Dolittle leczył: a) zwierzęta b) ludzi c) przedmioty **najpierw ludzi, a potem zwierzęta**
15. Jaką lekturę dla klasy III napisała Astrid Lindgren? **„Dzieci z Bullerbyn”**
16. W jaki sposób mrówki odwdziczyły się szewczykowi Dratewce za naprawienie rozrzuconego mrowiska? **mrówki pomogły szewczykowi oddzielić mak od piasku**
17. Maria Kruger napisała książkę p.t. „Karolcia”. Jej bohaterka znalazła niebieski koralik, Powiedz, gdzie to było? **Karolcia znalazła niebieski koralik w szparze podłogi- tam, gdzie dawniej stał kredens**
18. Gdzie kupiła znaczki Kaczka Dziwaczka? **a) u praczki** b) u fryzjera c) w aptece
19. W lekturze p.t. „Zaczarowana zagroda” jeden z pingwinów miał przezwisko Elegancik. Wyjaśnij dlaczego? **Elegancik miał pod szyją czarną łatkę, która wyglądała jak krawat**
20. Kubuś Puchatek miał wielu przyjaciół. Który z nich mógł powiedzieć to zdanie: „Ktoś mi zabrał ogon” **Kłapouchy**

21. Kto jest autorem następujących baśni: „Pasterka i kominiarczyk”, „Królowa Śniegu”, „Słowik”, „Dzielny cynowy żołnierz”, „Brzydkie kaczątko”?

J. CH. Andersen

22. Podaj nazwisko autora i tytuł książki, z której pochodzi to zdanie: „Jagodowy król po borze chodzi jak po własnym dworze”

Maria Konopnicka „Na jagody”

23. Podaj właściwą odpowiedź: książka p.t. „Anaruk chłopiec z Grenlandii” opowiada o: a) sławnym sportowcu **b) życiu Eskimosów** c) przygodach pingwinów

24. Co to za książeczka na wystawach bywa?

Wagoniki na okładce i lokomotywa. **„Lokomotywa” Juliana Tuwima**

I zestaw pytań na VI Turniej Świetlic Szkolnych

„Książka przyjacielem dziecka”

1. Kto plecie „koszałki opałki”?.... **a) ktoś, kto mówi głupstwa, rzeczy zmyślane**

b) ten, kto wyplata koszyki

2. Kto napisał bajkę „Król Maciuś”... **a) Janusz Korczak** b) Maria Konopnicka

3. Kto napisał przygody „Koziołka Matołka”.... **a) Kornel Makuszyński**

b) Jan Brzechwa

4. Jak długo spała Śpiąca Królewna?.... **a) 100lat** b) 99 lat c) całe życie

5. Z iloma rozbójnikami miał do czynienia Ali Baba? a) z dwoma tuzinami

b) z czterdziestoma c) ze stoma

6. Dokończ zdanie **a) gdyby kózka nie skakała to by nóżki nie złamała**

b) Gdyby kózka nie skakała więcej szóstek by dostała c) Gdyby kózka nie skakała to by piękne życie miała

7. Jaki czarodziejski przedmiot posiadał Aladyn? a) czapkę- niewidkę

b) kompas **c) lampę**

8. gdzie stała Samochwała? **a) w kącie** b) w lesie c) na podwórku

9. Jaki był Słoń Trąbalski? a) Spóźnalski **b) zapominalski** c) niedowierzalski

10. Z czego spadło abecadło? **a) z pieca** b) z tablicy c) z półki z książkami

11. Czego nie miał ołowiany żołnierz z bajki J. CH. Andersena ?.... a) serca

b) karabinu **c) nogi**

12. Gdzie mieszka Kaczka- Dziwaczka? a) w jeziorze opodal raczka

b) nad rzeczką opodal krzaczka c) na poczcie przy wielkich paczkach

13. Z kim ostatecznie zamieszkał Tygrys z „Kubusia Puchatka”? a) z sową Przemądrzałą b) z królikiem **c) z Mamą Kangurzą i Maleństwem**

14. Plastuś to maleńki ludzik zrobiony z: **a) plasteliny** b) papieru c) gałganków

15. Waluś z lektury „Pilot i ja”, wybrał się samolotem: a) do cyrku w Łomży
b) w odwiedzinach do cioci Eli z Olsztyna

16. Jakie imiona mają braciszek i siostrzyczka, którzy w lesie spotykają chatkę z piernika? **Jaś i Małgosia**

17. Wisia i Zosia występujące w lekturze „Czarna owieczka” były bliźniaczkami. Po czym rozpoznawały je koleżanki?**koleżanki rozpoznawały dziewczynki po kolorze kokardek**

18. Pilot i Waluś nie mieli zapasu benzyny. Pomógł im Felek Karolak. Gdzie odbywało się awaryjne lądowanie bohaterów lektury „Pilot i ja”?
bohaterowie wylądowali na różowym obłoczku, tam Felek pożyczył im kanistry z benzyną

19. W jakie zabawy zimowe bawiły się dzieci z Bullerbyn? a) jazda na łyżwach po zamrzniętym jeziorze **b) jazda na sankach po torze saneczkowym**

20. Wiersze p.t. „Zosia Samosia”, „Słoń Trąbalski”, „Lokomotywa” napisał
a) Jan Brzechwa **b) Julian Tuwim** c) Czesław Centkiewicz

21. Tosia przygotowała dla Plastusia małe mieszkanie, w którym miał wielu sąsiadów. Jego domem został **piórnik**

22. Podaj nazwisko autora i tytuł książki, z której wypisane jest zdanie: „Czyn ten Ciebie, Wojtku, przemienił w Wojciecha.” **Czesław Janczarski „Jak Wojtek został strażakiem”**

23. Książki z których dowiadujesz się o życiu zwierząt i roślin to książki:
a) podróżnicze **b) przyrodnicze** c) młodzieżowe

24. Książka „Zaczarowana zagroda” opowiada o: a) Eskimosach
b) pingwinach c) życiu na wsi

II zestaw pytań na VI Turniej Świetlic Szkolnych „Książka przyjacielem dziecka”

1. Jaki ptak wyrósł z Brzydkiego Kaczątka? a) kaczor **b) łabędź**

2. Jak miała na imię dziewczynka, której udało się wejść do krainy czarów i przejść na drugą stronę lustra? a) Ania **b) Alicja** c) Agnieszka

3. Dlaczego wyruszył w podróż pan Maluśkiewicz, bohater wiersza Juliana Tuwima? ... a) szukał skarbu piratów **b) aby zobaczyć wieloryba**

4. Komu Janek szył buty? a) krasnoludkom **b) psom**

5. Jak miał na imię chłopczyk, przyjaciel Kubusia Puchatka? a) Adaś
b) Tomek c) **Krzyś**

6. W jakim kraju mieszkała Ania z Zielonego Wzgórza? a) w Nowej Zelandii
b) w Kanadzie c) na Wyspach Brytyjskich

7. Jest taki wierszyk „Lokomotywa”. W którym wagonie siedziały same grubasy i jadły same kiełbasy? a) w ostatnim **b) w trzecim** c) w szóstym obok armaty

8. Gdzie powstaje książka? a) w księgarni **b) w drukarni** c) w fabryce papieru

9. Z czego Szcebrzeszyn słynie? a) że tam rosną wielkie dynie **b) że tam chrząszcz brzmi w trzcinie** c) że tam rzeka tyłem płynie

10. Ilu krasnoludków pomagało Królowie Śnieżce? a) 28 **b) 7** c) 11

11. Co robiły dwa Michały? ... **a) tańcowały** b) szyły psom buty

12. Co Kubuś Puchatek lubi najbardziej? a) latać balonem b) żeby go głaskać **c) miodek**

13. Kaczka Dab- Dab, prosię Geb- Geb, papuga Polinezja i sowa Tu- Tu to zwierzęta: a) doktora Zdrówko **b) doktora Dolittle**

14. Niebieski koralik chciała odebrać Karolci chytra czarownica. Miała ona na imię: a) Telimena b) Ratraka **c) Filomena**

15. Koralik z lektury p.t. „Karolcia” był niezwykły. Mógł spełniać życzenia człowieka, który trzymał go w dłoni. W jakim kolorze był czarodziejski koralik? **niebieskim**

16. Jakim środkiem lokomocji najchętniej podróżował Lampo, bohater książki Romana Pisarskiego? **koleją**

17. Kasia ma koleżanki: Madzię, Ewkę i Antolkę. Jaki tytuł ma lektura, w której Kasia jest główną bohaterką? **„Oto jest Kasia”**

18. Gdzie kupiła znaczki Kaczka Dziwaczka? **a) u praczki** b) u fryzjera c) w aptece

19. Państwo, po którym podróżował pies Lampo to **Włochy**

20. Tylko cał wysokości miała ta dziewczynka, dlatego też jej imię brzmiało **Calineczka**

21. Kto powiedział te słowa w wierszu Jana Brzechwy „Na straganie”

Moi drodzy po co kłótnie,

Po co wasze swary głupie,

Wnet i tak zginiecie w zupie!

a) Pietruszka **b) Kapusta** c) Kalarepka

22. Jaki jest tytuł lektury, w której Czesław Centkiewicz opisał przygody Anaruka i zabawy dzieci z Grenlandii? **„Anaruk chłopiec z Grenlandii”**

23. Które imiona należą do bohaterów książki „Kubuś Puchatek”?

a) Prosiaczek b) pingwiny c) Calineczka **d) Kłapouchy**

24. Wymień imię i nazwisko autora książki p.t. „Pilot i ja” **Adam Bahdaj**

Konkurencje sportowe na VI Turniej Świetlic Szkolnych

„Książka przyjacielem dziecka”

Zabawa dzieci z Bullerbyn- na torze saneczkowym

Zawodnicy dzielą się na trzy zespoły. Przed pierwszym zawodnikiem leży kocyk (0,8 m x 0,8m). Na sygnał jeden z zawodników siada na kocyku a dwóch zawodników chwytają za rogi kocyka i ciągną kolegę do półmetka (12m), tam dziecko, które siedziało na kocyku wstaje i składa kocyk na cztery części, kiedy to zrobi, cała trójka biegnie na linię mety. Przekazują kocyk następnemu zespołowi i wyścig jest powtarzany. Zwyciężają ci zawodnicy, którzy najszybciej ukończą wyścig.

Błędy: błąd jest wówczas, kiedy zawodnik spadnie z kocyka lub nie złoży go.

Pingwiny z zaczarowanej zagrody

Elegancik utknął na lodowej krze. Znajduje się w kole o średnicy 1m. W odległości 2m od niego, vis a vis siebie, stoi po czterech zawodników, każdy z nich ma piłkę siatkową. Dziecko, które jest Elegancikiem, splata palce dłoni i wyciąga ramiona przed siebie tworząc koło. Na sygnał, dzieci starają się wrzucić piłkę w światło koła utworzonego przez ramiona Elegancika, chcąc go nakarmić. Elegancik, na przemian odwraca się o 180 stopni, raz w jedną, a raz w drugą stronę. Zbiera piłki i układa w kole. Zwycięża ten zespół, który najszybciej ukończy konkurencję.

Błędy: błąd jest wtedy, gdy piłka nie wpadnie do koła utworzonego przez ramiona Elegancika lub gdy ten nie będzie odwracał się raz w jedną, a raz w drugą stronę.

Pan Słowik wraca do domu

Dzieci ustawione są na linii startu. Na sygnał, skacząc obunóż, zmierzają do półmetka (12m). Na trasie ułożonych jest pięć kół w kształcie litery „Z”, koła mają średnicę 40 cm. Pan Słowik musi wskoczyć w każde koło. Po dotarciu do półmetka, obiegają pacholek i biegiem wracają na linię mety, uderzając w dłoń kolejnego zawodnika dają mu sygnał do startu. Zwycięża ten zespół, który najszybciej ukończy konkurencję.

Błędy: błędem jest ominięcie któregoś z kół.

Calineczka w domu kreta

Dzieci ustawione są na linii startu w rozkroku, ostatni z zawodników ma założoną szarfę. Na sygnał, zawodnik z szarfą, przedostaje się tunelem utworzonym przez nogi kolegów do przodu, gdy wyjdzie z tunelu, staje w rozkroku. Wówczas kolejny zawodnik zaczyna pokonywać tunel. Zwycięża ten zespół, który najszybciej ukończy konkurencję.

Błędy: błędem jest nie pokonanie tunelu przez któregoś z zawodników.

Miodek Kubusia Puchatka

Zawodnicy ustawieni są na linii startu. Przed pierwszym zawodnikiem leży rakiетка do tenisa stołowego i piłeczka palantowa. Na sygnał pierwszy z zawodników układa piłeczkę na raketce i biegnie do półmetka (12m). Na półmetku zdejmuje piłeczkę z raketki i jak najszybciej zmierza do linii mety, oddaje rakiетkę i piłeczkę kolejnemu zawodnikowi. Zwycięża ten zespół, który najszybciej ukończy konkurencję.

Błędy: błędem jest zgubienie piłeczki.

Wojtek ratuje ludzi z pożaru

Zawodnicy podzieleni są na trzy zespoły. Na sygnał dwoje z zawodników, w każdym zespole, splatają z rąk krzeselko, trzeci zawodnik z zespołu na nim siada i wyruszają do półmetka (6m), tam następuje zmiana zawodnika siedzącego na krzeselku, po czym szybko zespół zmierza do mety, gdy ją przekroczy, następna trójka zawodników wyrusza na trasę biegu. Zwycięża ta drużyna, która jako pierwsza ukończy konkurencję.

Błędy: błędem jest rozerwanie się krzeselka lub wystartowanie kolejnego zespołu zanim poprzedni nie przekroczy linii mety.

Lucyna Ogrodnik